

Гавриш Володимир Костянтинович

22.IV.1925



Відомий український геолог-нафтовик, дослідник геологічної будови і нафтогазоносних структур Дніпровсько-Донецької западини і Донецького басейну, доктор геолого-мінералогічних наук (1970), професор (1981), член-кореспондент НАН України (1982), науковий керівник відділення паливно-енергетичного комплексу, завідувач відділу палеоструктурної геології Інституту геологічних наук НАН України, академік Української нафтогазової академії (1992), лауреат Державної премії України в галузі науки й техніки (1991) і премії ім. В.І.Вернадського (1989).

Володимир Костянтинович Гавриш народився 22 квітня 1925 р. у м. Погребище Погребищенського району Вінницької області. Закінчив Київський геологорозвідувальний технікум (1946) і заочно геологорозвідувальне відділення гірничого факультету Всесоюзного політехнічного інституту (1953), Працював прорабом-геологом, старшим геологом та старшим науковим співробітником у тресті "Укрсхіднафторозвідка", "Укрнафтогеофізика", Київській експедиції УкрДГРІ (1946-1962). З 1962 - на науковій роботі в Інституті геологічних наук АН УРСР. У

1961р. він захистив кандидатську, а у 1970р. - докторську дисертацію на тему "Глибинні розломи і геотектонічний розвиток Доно-Дніпровського прогину". Тривалий час очолював відділ методики пошуків і прогнозу корисних копалин (1973-1993), а від 1993р. - відділ палеоструктурної геології.

Аналізуючи наукові праці В.К.Гавриша можна умовно виділити, принаймні, три основні напрями досліджень: 1) методики пошуків та прогнозу нафтогазоносних структур; 2) вивчення глибинних структур (геотектонічного розвитку рифтогенів); 3) цикло- та ритмостратиграфічні схеми Дніпровсько-Донецького рифтогену.

Перший науковий напрямок висвітлює методику пошуково-розвідувальних робіт на нафту й газ. Основну увагу дослідник зосереджує на методі палеоструктурно-геологічного аналізу. У комплексі з фаціально-циклічним він дозволяє встановити час утворення глибинних структур, які впливали на формування локальних піднять та історію геологічного розвитку регіону. Важливе місце відводиться методиці прогнозування комбінованих нафтогазоносних пасток. Ці матеріали знайшли відображення в таких монографіях як "Методика пошуково-розвідувальних робіт на нафту та газ" (1964), "Метод палеоструктурного геологічного аналізу" (1965), "Методика прогнозування комбінованих нафтогазоносних пасток" (1986), "Методика вивчення глибинної будови і нафтогазоносності" (1987). Застосовуючи передові методики пошуків вуглеводнів, було відкрито на глибині 3600 м унікальне Західно-Хрестищенське газове родовище з початковими запасами 330 млрд. м³ газу та 1 млн. т конденсату, яке розробляється й донині. Одним із перших відкривачів цього родовища був В.К.Гавриш.

Другий науковий напрямок професора Гавриша пов'язаний з вивченням глибинних структур і розвитку рифтогенів взагалі і Доно-Дніпровського, зокрема. Володимир Костянтинівич перейменував Дніпровський грабен на рифт і назвав Доно-Дніпровським рифтогеном ("Глубинные структуры (разломы) и методика их изучения" (1969). Він простежується від Каспійського моря до західних кордонів Білорусії. В його межах виділено 15 глибинних структур.

У монографіях "Глибинні розломи, геотектонічний розвиток та нафтогазоносність рифтогенів" (1974) і "Геология и нефтегазоносность Днепровско-Донецкой впадины. Глубинное строение и геотектоническое развитие" (1989) наведено класифікацію рифтогенів Землі – Доно-Дніпровського, Абдулінсько-Серноводського, Байкальського, Криворізького, Рейнського, Левантійського, Кенійського та ін., умови їх формування, а також закономірності розташування в них нафти, газу та інших корисних копалин.

Третій науковий напрямок вченого пов'язаний з вивченням геологічних

циклів Землі в результаті взаємодії циклів космічного середовища та ендогенних процесів у зовнішньому ядрі й мантії Землі. На думку автора, відповідно до різнорангової вікової циклічності та ритмічності осадконакопичення існує планетарна (мегациклічна), регіональна (епохальна), зональна (мезоциклічна) та локальна (ритмічна) циклічність накопичення вуглеводнів. Гіпотетичні уявлення Гавриша викладені у численних наукових статтях – "О генезисе циклического развития рифтогенов" (1992), "Полициклическая модель формирования регионально нефтегазоносных верхневизейских отложений Днепровско-Донецкой впадины" (1995), "Геологическая цикличность и ее связь с космической" (1996) та ін.

В.К.Гавриш – автор понад 370 наукових праць з нафтогазоносності, структурної геології і геотектоніки. У своїй діяльності він дотримується гіпотези органічного генезису нафти й газу, належить до прихильників мобілістичної гіпотези плитової тектоніки.